

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugoslov. Učiteljstva — Poverjenišvo Ljubljana.

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Za neorganizirane 40.— Din, za naročnike v inozemstvu 60.— Din letno. Posamezna številka po 1.— Din.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 1 Din za vsako petit-vrsto. Priloge stanejo poleg poštne še 25 Din.

Telefon uredništva št. 312.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat 1 Din. Inzeratni davek posebej.

Oznanila sprejema upravništvo lista.

Članstvo ljubljanskega Poverjenišva UJU ima s članarino tudi že plačano naročnino, torej ni treba članstvu naročnine posebe plačevati.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6./I.

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklamacije so proste poštne.

Vzpored zborovanja III. pokraj. skupščine UJU poverjenišvo Ljubljana.

V smislu čl. 19. Pravil UJU in § 15. Poslovnika UJU poverj. Ljubljana sklicuje se III. pokrajinska skupščina UJU pover. Ljubljana na 7. in 8. dan meseca julija 1923

v Ptuj.

DNE 7. JULIJA:

I. Ob polu 11. uri dopoldan seja širjega sosveta z odseki v risalnici Mladike.

Dnevni red:

1. Izročitev došlih predlogov, resolucij in nasvetov odsekom.
2. Volitev strokovnega tajnika, urednika stanovsko-polit. glasila, upravnika rezervnega sklada, knjižničarja centralne knjižnice in stalnih članov odsekov za prihodnjo poslovno dobo 3 let po § 28. a) in d) ter § 21. d) poslovnika, in čl. 24. pravil UJU.
3. Dopolnitev odsekov po § 21. e) poslovnika.
4. Skupno posvetovanje širjega sosveta z odseki.
- II. Seje odsekov se začne takoj po seji širjega sosveta in se nadaljuje ob pol 14. uri v prostorih Mladike.
- III. Ob pol 17. uri točno se prične v Društvenem domu

Zborovanje delegacije:

1. Otvoritev in overovljenje delegatov.
2. Poročilo poverjenikovo.
Poroča poverjenik tov. Luka Jelenc.
3. Poročilo tajnikovo.
Poroča strokovni tajnik tov. Rudolf Dostal.
4. Poročilo blagajnikovo: a) račun, b) proračun.
Poroča glavni blagajnik tov. Mirko Fegic.
5. Poročila odsekov.
Poročajo načelniki odsekov.
6. Poslovnik odsekov.
Poroča urednik »Učit. Tovariša« tov. Ivan Dimnik.
7. Socialna ustanova učiteljstva Slovenije.
Poroča tov. Fran Škulj.
8. Poročilo o pripravah za kongres UJU v Ljubljani.
Poročata tov. Rudolf Dostal in Mirko Fegic.
9. Resolucije za pokrajinsko skupščino dne 8. avgusta. — Sestava odseka.
10. Volitve: 1. članov uprave, 2. članov nadzorstva, 3. članov častnega sode: — po § 28. c) poslovnika in po čl. 14., 34., 35. pravil UJU.
11. Nasveti.

DNE 8. JULIJA:

Pokrajinska skupščina.

Začetek točno ob 9. uri zjutraj v Društ. domu.

Dnevni red:

1. Otvoritev skupščine.
2. Pozdravi.
3. Program UJU.
Poroča okr. šol. nadzornik tovariš Pavel Flerč.
4. Sodobne zahteve vzgoje in narodne prosvete.
Poroča Dr. phil. Fran Žgeč.
5. Resolucije.

UJU POVERJENIŠTVO LJUBLJANA.

Luka Jelenc,
poverjenik.

Mirko Fegic,
glavni blagajnik.

Rudolf Dostal,
strokovni tajnik.

Skupno delo UJU in učiteljev-poslancev za izboljšanje pragmatike.

Izvršni Odbor Udruženja povodom činovničkog zakona, sazval je konferenciju učitelja poslanika svih grupa koja je održana 17. ov. mes. u Učiteljskom Domu. Konferenciji je prisustvovalo 8 narodnih poslanika učitelja, članovi Izvršnog Odbora i Poverjenišva našeg Udruženja iz Beograda i znatan broj ostalih beogradskih učitelja.

Od učitelja poslanika bili su gg.-Pavle Gajić, Marko Petrović, Andra K. Kujundžić, Joca Trifunović, Svetozar K.

Dordević Nikola Karaš, Nikola S. Sretenović i Trajko Arsić.

Od ostalih učitelja poslanika gg.: Mih. Kujundžić, Sreta Vukosavljević i Radjoko Ilić bili su na putu te im zato poziv za ovu konferenciju nije ni mogao biti dostavljen.

Gg. Matej Kordić (Radićev Disident) i Edem Mulabdić i ako su naročitim pismima zamoljeni da prisustvuju ovoj konferenciji, niti su došli niti su na poziv što odgovorili.

Konferenciju je otvorio predsednik Udruženja g. Stanković. Naglasio je da konferencija ima da pomogne orijentisanju učiteljstva prema projektu Zakona o činovnicima i da utvrdi kooperaciju Udruženja i učitelja-poslanika u ovom pitanju. Izloživ ukoliko pogleda na projekat činovničkog zakona zamolio je g. Svetozara K. Dordevića nar. posl. da konferenciji onširnije referiše o tom pitanju i detaljno iznese kako je prema poslednjoj odluci sekcije Zakonodavnog Odbora, ovim projektom rešeno materijalno pitanje učiteljstva.

U svome podužem i iscrpnom govoru g. Dordević je upoznao konferenciju detaljno sa ovim projektom a naročito sa projektovanom Uredbom, koja sadrži najnoviju tabelu činovničkih plata.

Njegov govor utvrdio je u glavnom, da srazmera između plata činovnika I. i II kategorije nije 4 : 3, kako bi s obzirom na broj godina školovanja trebalo da bude, već da je srazmera daleko manja na štetu činovnika II. kategorije; i da učitelji, no izradenim tabelama za razvrstavanje činovnika po grupama, sa svojim položajnim platama idu samo od 5. na zaključno do 2. grupe, a ne ulaze u I. grupu II. kategorije.

U daljem govoru g. Dordević izložio je prilike i raspoloženja pod kojima se ovaj zakon sada radi i naglasio pravac i metode rada, da bi učiteljstvo zaštitilo svoje interese.

Poslanik g. Joca Trifunović prikazao je članovima konferencije izradene tabele činovničkih plata, koje potvrđuju postavke g. Dordevića.

Zatim je g. Nikola S. Sretenović obavestio konferenciju koliki je procenat učiteljskih plata u raznim godinama službe prema platama činovnika sa fakultetskom spremom. U daljem govoru dotiče se tačke 7. čl. 4. Zakona o činovnicima, koji govori o tome: ko ne može biti državni činovnik.

U daljem toku rada poslanici gg. Marko Petrović i Trajko Arsić govorili su o akciji koju udruženje u ovom pogledu ima da preduzme.

Odmah po završetku konferencije. Izvršni Odbor, u smislu ovih obaveštenja i odluka konferencije, izradio je predstavku, koja je 18. ovog meseca predata predsedništvu Zakonodavnog Odbora, predsedništvima svih klubova gg. ministrima i narodnim poslanicima. U predstavi su sledeći zahtevi:

1. Da se razlika u plati između činovnika I. i II. kateg. pblaži u korist onih iz II kategorije srazmerno broju godina školovanja, tako da srazmera između plata I. in II. kategorije bude kao 4 : 3 odnosno četiri četvrtine prema tri četvrtine;

2. Da učitelji u pogledu položajnih plata počnu sa 5-tom a izvršavaju zaključno sa 1-vom grupom II. kategorije, i u ukupnom iznosu plata osnovnih i položajnih budu raspoređena po periodskim novičicama no Zakonu v Narod. Školama sadanjem ili novom;

3. Da se u projektu doda nov član, u kome bi se naglasilo, da će se plate od prve osnovne i položajne pa do poslednje u II. kategoriji, u pogledu učitelja, rasporediti na periodske povišice predvidene sadanjem Zakonom o izmenama i dopunama u Zakonu o nar. školama od 23. jula 1919 god., dok se bude doneo Zakon o nar. školama za celu zemlju;

Da udate učiteljice u pogledu materijalne nagrade budu potpuno izjednačene sa učiteljima. »N. P.«

O učiteljski izobrazbi.

Na videz sem napravil slabo uslugo stvari za koju sem se zavzel v svojem pismu na urednika. Donesla nam je oči tek frazerstva. Nasmehnil sem se a se nisem čudil. Prilik bo še dovoli, da se boje spoznamo. Kakor gotovo je Rapè lahko uverjen, da nihče ne dvomi o iskrenih njegovih namenih — saj nimamo toliko prijateljev da bi jih ne poznali — tako sem prepričan, da bo korigiral svoje mnenje o nas. O onem pismu nisem pričakoval, da koga prepriča. Tovariš mi je očital da je bilo boli izzivalno kot prepričevalno. Če je tako, naj zopet enkrat namen posvečuje sredstvo Nisem name-raval zadeti dr. Rapèta,* ker bom imel z drugimi dosti opraviti, ki sem jih izzval, a stvari je končno le v korist da se je oglasil. Vodi jo nas isti nagibi in nameni, zato sem uverjen, da se najdemo tudi glede potov in metod in da bomo enkrat še skupaj korakali. Tudi ni tako da bi stal dr. Rapè osamljen, mi pa bi imeli vse učiteljstvo za seboj. Marsikateremu tovarišu se bo zdela naša zahteva predrzna in pretirana. S tem sem računal. Tembolj nam bi bila dobrodošla resna kritika, ki bi šla stvari do jedra da imamo priliko svoje stališče vsestransko pojasniti. Seve od polemičnih člankov v podlistku si ne obetam preveč haska in ko bi ne bil radi stvari ki jo zastopam, dožan, da odgovorjam na očitjanje neresnosti, bi bil predlagal da se debata prenese v »Ponotnika«, ki je baš v zadnji številki prinesel izpod peresa urednika daljši prispevek k našemu vprašanju. Kakor kaže je bila moja domneva napačna, da se smiselno okoristimo z izkušnjami in zaključki ki jih je pri naših sosedih na severu donesla debata o vprašanju učiteljske izobrazbe in da se takoj lotimo jedra problema. Prehoditi bo treba precej dolgo pot, da pridemo v glavnih točkah do enotnega naziranja.

Vsestransko resno se vprašanje reforme učiteljske izobrazbe pri nas še ni obravnavalo. Na učiteljskih zborovanjih se je sicer o niem večkrat razpravljalo, vendar do pravega oficijelnega programa v naši stanovski organizaciji še nismo prišli. Baš zato nastanejo vsak hip lahko nesporazumljenja. Tak program bi bil seve možen le kot del celotnega šolskega in kulturno-vzgojnega programa da pa takega, do podrobnosti izgrajenega programa še nimamo, se ni čuditi. Tak program, ki bi organsko zrastel iz naših posebnih življenjskih prilik a hkrati upošteval vse moderne zahteve na polju vzgojstva bi predstavljal uprav monumentalno delo, ki bi ga težko izvršil brez sodelovanja učiteljstva drugih kategorij šol. Kdor se

* Ko bi bil imel ta namen, bi se bil podpisal s polnim imenom, ker ne streljam izza plata. Tov. dr. Rapètu je tudi moje ime pri uredništvu na razpolago kakor vsakemu, ki se čuti prizadetega, drugače pa s svojo osebo ne silim v ospredje ker ne podajam samo svojih misli, ampak govorim v imenu gotovega kroga tovarišev s katerimi sem ta in druga vprašanja razmotrival. Da nas je kritika v Ped. Zborniku izzvala pa ni nič čudnega. Tam je padla beseda o akademično natrpanem učitelju, ki je bila neumestna, ker bistvo tega kar nudi in kar mi pričakujemo od akademskega študija ne zadene in našo zahtevo skoroda smeši.